

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferenc-utca
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdete-
mény, nyilttér és egyéb felszólá-
lások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Üdvözet

a Gömör-Kishontvármegyei általános tanító-
egyesület t. tagjaihoz.

Üdv neked magyar nemzeti népnevelés! . . .
hogy legszentebb czéledul tüzted ki a magyar
nemzeti állam fundamentumának erős és mara-
dandó kiépítését.

Hozsanna neked munkás szellemi hadsereg!
. . . ki nem ádáz, vérontó és rombolva pusztító
fegyverekkel, hanem a magyar népműveltség, a
szellemi felvilágosodás, a vallás-erkölcsösség,
munkaszeretet, felebaráti türelmesség, akaraterős
jellemzilárdság és a lángoló honszerelmé ápolá-
sával és terjesztésével igyekszel megvívni a ma-
gyar honfoglalás második küzdelmes nagy művét!
. . . tervszerű következetességgel hódítván meg
széles e magyar hazában mindenütt a fogékony,
ártatlan, gyermek-szíveket és lelkeket a magyar
nemzeti állameszmének! . . .

Üdv nektek szerény, de a hazafias munká-
ban kitartó, dicső honfoglalók! . . . kik vallás- és
nemzeti különbség nélkül szálltatok egységes tá-
borba, a honfiúi lelkesedés nemzeti színű zász-
lója alá, önzetlenül szolgálva a magyar nemzeti
állameszme szent ügyét a nélkül, hogy kilátástok
lehetne akár tündöklő gyémántos érdemrendekkel
való magas kitüntetésekre, akár gazdag hadi
zsákmányra, fényes anyagi jólétre, vagy csak
nyilvános elismerésre is. Ti önző számítások nél-
kül huzzátok a lélekölő igát küzdve, fáradva csüg-
gedetlenül, hogy tisztességgel, tudatos tervszerű-
séggel végezhessetek azt a fárasztó nagy mun-
kát, melyet részetekre a magyar nemzeti géniusz
kijelölt. Szakadatlanul folytatott kulturális mun-
kásságtok különféle talaját örökösen szántjátok,
javítjátok; gazdag veteményeitek arczotok véres
verejtékével és ideális lelketek hazafias mézédés
harmatával öntözték, csak hogy lépésről lépésre
közelelhessenek a kitűzött nagy nemzeti cél felé!

TÁRCZA.

Lefelé a dalmát partokon.

Írta: HARMATZY LORÁNT

II. Zara. Spalato. Salona.

Az Ungaro-Croata dalmáciai gyorshajóinak első
megállóhelye Zara. Rendes körülmények közt (a menetrend
szerint) 6 órai út ez. Ezt azért fejezem ki ekként, mert
az ember a tengeri utazásnál ritka esetben tudja pontosan
órára kiszámítani az indulást és az érkezést.

A dalmát partokon ez idő szerint járó, két magyar-
horvát gyorsgőzös: a „Gödöllő“ és a „Pannónia“ azonban
eléggé pontos. Főleg az előbbi lelkiismeretesen betartja
a menetrendben feltüntetett időt, ellenben az utóbbinak,
könnyebb a lelkének, ha egy félórászkával hamarabb
érkezik, semmint elő van írva. De hát ez nem nagy baj;
mindenesetre jobb, mint ha ugyanannyi idővel megkésnék,
mert az ilyen várakozás felette kellemetlen és unalmas.
Saját magammal történt, hogy mikor Cattaro felé akar-
tam utazni, hajónk: a „Danubio“, egy osztrák Lloyd
gőzös, annyira megkésett valahol ez utban, hogy Gravo
sából teljes 3 órai késéssel eldultunk csak el No de orre
majd annak idején még visszatértek.

Tehát megérkezünk Zarába.

Valami sajátos olaszos benyomást tesz az emberre
Zara, amint a tengeren felé közeledünk. A parton épült,
jobbára teljesen egyforma, élénkszerű és sima, diszitis
nélküli házak szinte izzanak a még erős délutáni nap-
fényben, mely egyenesen szembetűz velők. A partról
hosszu, széles móló nyulik a tengerbe. De ez csak az
átutazó hajók kedvéért készült melyek jönnek, s egy
félóra múlva ismét odébb állnak. A komoly kikötő a S
ros tulsó oldalán van, mert Zara kis félszigeten épült. V
ez így praktikus. Nem kellett milliókat érő hullámtörő-
ket, szóval mesterséges kikötőt építeni, mint minékünk
Fiumében. A természet néhol valóban nagyon segélyre
van az embernek. A legfenomálisabb kikötő pl. a velen-
cezi. Előtte van Lido szigete, mint legtermészetesebb
hullámtörő, mely a felső végétől, Sant' Elisabetta di Lido-
tól, le Malamoccoig valami 21 kilométer hosszú. Dühöng-
let a vihar künn, a tengeren, itt benn, a kikötőben

. . . És e nagy munkában egyedüli vigasztalás-
tok lelkiismereteteknek azon megnyugtató édes
érzete: hogy ti nem küzdötök, nem fáradtok hiába,
mert a nép folyton tanul, művelődik, erényekben
gyarapszik és halad a művelődés tágas mezején.

S mindezen hazafias és becsülettel elvégzett
munkásságtokért nem vártok jutalmakat, dicsősé-
get és felmagasztalást. Egyet szomjuhoz csak
sővárgó lelketek: a megérdemelt elismerést! . . .
S ha nem kapjátok is azt meg minden oldalról?
. . . fájón ugyan, de megnyugodtok benne; munka-
kedvetek és erőtök azért nem lankad, sőt fo-
kozott tevékenységre ösztönzi kipróbált tetterő-
töket és a szent ügy iránt lángoló lelkesedé-
teket! . . .

Kulturális munkára gyűltök össze folyó év
július 7-én Gömör-Kishontvármegye székvárosába,
hol benneteket igaz magyar vendégszeretettel,
hazafias lelkesedéssel és nemzeti zászlódiszettel vár
e város lelkes polgársága és összes lakossága.
Jertek sokan! Valamennyien. S mutassátok meg
tömeges megjelenésetekkel és a nagy nemzeti
munkára való rátermettségetekkel, hogy a megyei
népnevelés ügyében kitűzött tanácskozási meg-
tartására a polgári olvasókör elnöksége által kész-
séggel átengedett nagyterem nektek elég fényes
ugyan, de szűk; hogy ti jövőre az új vármegye-
ház fényes, tágas nagytermét is joggal kikerheti-
tek a megyei közügyeket szolgáló tanácskozási
megtartására.

Gömör-Kishontvármegye lelkes néptanítói! . .
Ünnep lesz nekünk az a nap, melyen vendég-
szerető körünkbe érkeztek! . . . E város hazafias
lakossága örömmel vár titeket, mert méltányolni
tudja a ti nemzeti missziót teljesítő munkássá-
gotokat! . . . miért is már előre meghajtja előttetek
az igazi érdemnek és elismerésnek lobogóját.

Hozzátok magatokkal lankadatlan ügybuz-
galmatokat, nyugodt és komoly munkakedveteket,
a magyar nemzeti állameszmeért lángoló lelke-

tükörsima marad a víz. Kár, hogy kissé el van hanyá-
golva.

Zara az átlagos utazóknak, már t. i. kik nem vala-
mely komolyabb tanulmányozási czélből, hanem csak
éppen szórakozásból utaznak, nem sokat nyújt. Ezért is
a legtöbben csupán azt a félórás időt használják fel a
város megtekintésére, melyet a gőzös ott eltölt, azután
megvásárolva (hagyományos szokás szerint) az egy (eset-
leg több) üveg Maraschino di Zarát, az itteni fő
szpecialitást, indulnak tovább. Pedig Zarában tagadhatat-
lanul vannak érdekes látványok, de ezek majdnem ki-
zárólag régi építkezési szépségek, tulnyomórészt templomok,
híres régi olasz mesterek képeivel, mint milyenek
Gian. Bellini, Carpaccio és a két Palma. Maga a város
fekvése s általában az egész vidék azonban ha ározottan
egyhangu, unalmas.

Az az olaszos benyomás, melyet itt az ember még
a hajóról tekintve nyer, nem csal. Zara tökéletes olasz
jellegű város, dacára annak, hogy Dalmácia székhelye
lévén, osztrák provincia, jogilag véve pedig voltaképp
— Dalmáciával együtt — magyar terület. Szóval nemde,
kissé ösze van gabalyodva a dolog?

A cézgtáblák, az utcák nevei, mind olasz nyelvűek,
s a beszéd is, melyet az utcákon vagy az üzletekben
hallunk, tulnyomórészt olasz. De hát ezt nem is lehet
csodálni.

Az a sok, Velenczére emlékeztető jel s egyéb
maradvány, mely itt lépten-nyomon látható, mind arról
a nexusról regél, mely a várost hajdan, a lagunák hatal-
mas köztársaságával összefűzte.

Mert Velenceze is úgy volt, mint Róma, ahol csak
megfordult, maradandó nyomot hagyott maga után. A
szárnyas oroslán büszkélkedő alakja épp oly fenséggel
hirdeti Velenceze egykori hatalmát, mint a római víz-
vezetékek kőmaradványai vagy az ásatásoknál napfényre
került építkezések romjai a héthalmu városát.

Zara után a gyorshajó legközelebbi megállóhelye
Spalato. Ide éjjel 11 órakor érkezünk meg. Persze ki-
halt, néptelen az egész város, — talán barátságatlannak
is tűnik elő a miót a mólóról, hol kiszálltunk, a szálló-
dába megyünk. Koesi, az nimes, gyalog kell megtenni e
körülbelül 1/4 órai utat, mérsékeltén világitott rakparton,
vasutisinek, arcesomagok között botorkálva, egy idegen
szállodai portás vezetése mellett, ki egyuttal a pakkokat

sedéstekeket és messzevilágító honszerelmeket.
Hadd lássák, hogy Ti, a nemzet napszámosai,
egyesült erővel mire vagytok képesek!? . . . hadd
győződjének meg arról is, hogy Ti hivatottak
vagytok magasra emelni a magyar nemzeti népneve-
lés magasztos szent ügyét s a Ti munkásságtok e
vármegye közügyeinek szolgálata mellett oda is irá-
nyul, hogy minél előbb megillető fénye-, gazda-
sága-, nagysága- és hatalmasságában láthassátok
ezt a ma még szegény magyar hazát! . . .

Midőn ezek után valamennyiteket ismételten
szívükből üdvözlünk, nemes és üdvös munkálko-
dástokra biztos sikert és Isten bőséges áldását
kérve, egy szívvel-leléssel kiáltjuk: Isten hozott
benneteket! . . . Mi mindannyian veletek ünne-
plünk!!! . . . T.

Konzervgyári gyűlés.

A rimaszombati konzervgyár részvénytársá-
ság folyó évi június hó 27-én tartotta évi ren-
des közgyűlését nagyszámu részvényes jelenléte-
ben. Az elnöki széket az alapszabályok értelmében
Molnár József igazgatósági elnök foglalta el,
jegyzővé pedig dr. Terhes Sámuel igazgatósági
jegyző választott.

A közgyűlés szabályszerű összehívásának és
megalakulásának konstatálása után jegyző fel-
vasta az igazgatóság következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

A modern közgazdasági élet egyik fő jellemvonása
az idegesség. — Az idő pénz, mondja a világ első gaz-
dasági nemzete: az angol és hogy mennél több pénzt
szerezzen, takarékoskodik az idővel. — Ez az idegesség,
ez a hirtelen meggazdagodási vágy leginkább nyilvánul
az iparvállalatok terén. Nem annyira a szorgalmas és
becsületos munka, mint inkább a szerencsés gazdasági
konjunkturák felhasználása és merész kockázatok által
vagyont szerezni, ez a tökéjüket valamely vállalatba fe-
kettő pénzemberek ideálja.

Hazánk gazdasági élete még sokkal fejletlenebb,

is czipeli. Furcsa érzés ez, s definiálására nem is találok
hamarjában jó magyar szót. Legjobbban kifejezi még a
német „unheimlich“. Pedig mikor ott jártam, még híre
sem volt a horvát-barát és magyarellenes tüntetéseknek.
A portás német, olasz, dalmát nyelven fecseg össze-vissza,
Isten tudná mit, zagyva beszédéből csak azt lehet ki-
venni, hogy most jobbra, most pedig balra kell fordulni.

Mondom, az utcák teljesen kihaltak, csak a móló-
val szemben levő tinglitangliból hallatszik ki élénk zsvíj,
egy-egy éles, sikoltó női énekhang, s néhány zongora
akkord. No ezt majd holnap este „meg fogjuk tapasztal-
ni“, de most aludni, aludni!

Kissé hűs éjjel van, de arczunk ég s szemünk bá-
gyadt. Egész testünkben valami végtelenül jóleső fáradtság
zsibog, szinte részegek vagyunk — mi szegény száraz-
földiek — az edző tengeri levegőtől, s a csipős légáram-
lattól, mely egész nap keresztülkaszal új bennünket.

A szálloda, hová végre megérkezünk, bár kívülről
impozáns, belülről eléggé prisitiv. A szobám ajtaját pl. a
világ minden kinceért sem lehetett volna kulesra bezárni.
De tiszta, ez szent igaz. S végre is ez a legfontosabb.

Szóval a megérkezés, — ily körülmények közt —
illetőleg az első benyomás nem szerfelett megnyerő.

No de aztán másnap reggel.

A nap teljes verőfényvel kukucskál be az ablak
őcska faredőnyének nyílásai közt. Felvonjuk azt, s kite-
kintünk Csudaszép panoráma tárú élénk. Előttünk nu-
zódik végid a rakpart, jobbfelé a tenger, a kikötő, s balra
a város. Alig várjuk, hogy kijussunk a szobából.

Reggeli után minden-k előtt is persze a Diocletian
császár-féle palotát, azaz ennek maradványait tekintjük
meg.

Diocletian császár tudvalevőleg mikor 305 ben Kr.
u az uralkodást már megunta, vagy mondjuk úgy, mikor
már megesőmörölt az istenitéstől, Salona-ba vonult vissza
pihenni. Ez azonban úgy látszik nem elégithette ki tel-
jesen, mert a város szomszédságában, — a mai Spalato
helyén, mely ekkor már ugyan szintén létezett, de min-
denesetre kisebb jelentőségű volt, — építtetett egy mon-
struózus palotát. Legalább is „palotá“ nak mondják, jóllehet
akár városnak is volna nevezhető, mert 38 236 négyszög-
méter területet foglal el. Az idő persze szörnyűsége-
sen inegviselte, no meg a természet nagy riválisa: az ember
is sokat rontott rajta.

semhogy a modern gazdasági élet ezen betegsége nálunk érezhető volna. A mi kezdetleges iparvállalataink részvényeseinél is meg van a hirtelen meggazdagodási vágy, de ez nem annyira az idegességben, mint inkább az optimizmusban nyilvánul. Szemünk előtt lebeg a modern nyugat, különösen pedig az északamerikai egyesült államok iparvállalatainak gyors sikere és mi is azt kívánjuk, hogy az általunk alkotott iparvállalat éppen olyan gyorsan felvirágozzék. Pedig ez minálunk nem lehetséges igen tisztelt közgyűlés, nem pedig azért, mert a mi iparvállalataink, különösen pedig a mi konzervgyárunk is nem a merész kockázat és a kedvező gazdasági konjunkturák felhasználásán alapulnak. Sokkal több erkölcsi erő van bennünk még gazdasági téren is, hogysem polgártársaink öszegyűjtött tőkéit a merész kockázat esélyeinek kitégyük, arra nézve pedig, hogy tisztán a kedvező gazdasági konjunkturák felhasználása által virágoztassuk fel részvénytársaságunkat, a mi gazdasági életünk fejletlen. A mi alapunk, a melyre építünk, a mi reményeségünk, a melytől részvénytársaságunk felvirágzását várjuk a tisztességes, becsületes munka. — Természetesen a munka sokkal lassabban érezteti hatását, mint a kockázat. Ezért van az, hogy most, midőn az első csonka üzletünk eredményéről számot adunk a tisztelt közgyűlésnek, nem állhatunk elő nagy sikerekkel, sőt sajnálattal kell előre bocsátanunk, hogy az elkészített számadás szerint a mérleg veszteséggel záródott. Ezt a kedvezőtlen eredményt nemcsak gazdasági életünk általános elveivel lehet megindokolni, hanem vannak ennek sokkal közelebb fekvő és az első pillanatra is mindjárt szembetűnő okai.

Mindnyájan tudjuk, hogy gyárunk csak a múlt 1902-ik évben alakult és vétegett üzembe s így a kezdet nehézségeivel kellett küzdenünk, a mi az üzlet menetére nagy befolyással bír.

De előidézte a veszteséget különösen azon körülmény, hogy a gyár 1902. július 1-én, tehát oly előre haladott időben vétegett üzembe, midőn már a nyers anyagok csak drágán voltak beszerezhetők, a nyers termények beszerzését mindamellett szükségesnek tartottuk azért, nehogy ezek hiányában az üzemet a következő évre vagyis majdnem 1 évi késedelemmel kelljen elhalasztani.

De eltekintve attól, hogy a nyers terményeket későn voltunk kénytelenek beszerezni, a múlt évben a rossz időjárás következtében olyan csekély volt a gyümölcsstermés, hogy a rendszerenl drágább árban kellett beszerezni a nyers anyagot.

A veszteség egyik okát azon körülményben is véljük feltalálni, hogy a gyár telepén múlt év végén és folyó év elején a villamos világítás előállításához eszközölt szakadatlan munkálatok a gyár üzemet hátráltatták s a folytonos munkálkodást megakadályozták.

Nagy hátrányunkra szolgált továbbá az is, hogy a munka első hónapjaiban még nem volt gyárunk gépekkel teljesen felszerelve és így a gépmunkát a sokkal drágább kézi munkával kellett pótolni.

Ezen előadott körülményekből meggyőződhetik a t. Közgyűlés, hogy a mutatkozó veszteség gyárunk életrevalóság ellen nem bizonyít, hanem csak a véletlen körülmények következménye s alapos, sőt biztos reményünk van ahhoz, hogy a kezdet nehézségeit leküzdve, gyárunk ugy versenyképessége, mint vezetése által rövid idő múlva nemcsak a hason gyárak színvonalára felemelkedni, hanem a befektetett tőke gyümölcsét is meghozni képes leend.

Hogy ezen reményünk alapos, kitűnik a következőkből:

Gyárunk a pozsonyi kiállításon arany éremmel lett kitüntetve, a mi kétségtelenül igazolja azt, hogy az előállított áruk a hasonló gyárak termékeit minőség tekintetében nemcsak elérik, hanem azokat nagy részben felül is haladják.

A gyárunkban előállított áruk Magyarország összes nagyobb városaiban s a főváros elsőrendű üzleteiben árusítottak s ugy az elárúsító kereskedők, mint a fogyasztó közönség meglegedését teljes mértékben kiérdemelték.

A császári lakóhelyiségek pl. ma már nyoma sincs. A fürdőknél is csak romjai vannak, sőt a négy kapu, a porta aenea, porta ferrea, porta argentea és porta aurea közül is csak az utolsó maradt meg eredetiségében.

Legépebbek a templomok és a külső falak. S ennek meg van a maga magyarzata. Mikor ugyanis 535-ben a góthok s 639-ben az avarok Salonát feldúlták, ennek lakosai a mai Spalatótól délre fekvő szigetekre menekültek, majd pedig visszatérve a Diocletian palota falai között kerestek oltalmat. Nos ezek az emberek bizony akkor nem szerfelett néztek arra, hogy mit pusztítanak, s ekként van, hogy Spalato a régi város, teljesen az egykori palotában benn épült.

Ebben a képmen, melyet a régi város ezáltal nyújt, van mindenesetre valami festői, valami szokatlan érdekes.

S ez az, mi Spalato igazi nevezetessége. Mert maga az új város semmi valami különös. Sablonos kikötő város, minden említésre méltó látványosság nélkül.

De hát ezzel a Diocletian palotával is ugy van az ember, hogy ha jól meggondoljuk, nem tud hamarjában számot adni róla, hogy mi is tetszett rajta voltaképpen, pedig tetszett, megkapott, az tagadhatatlan.

Mert hát az egészen nagyon meglátszik még ma is, hogy parancsszóra épült, s ki volt adva a rendelet, hogy csak gyorsan, gyorsan, mert a császár a legrövidebb idő alatt készen akarja látni a palotáját. Eppen ezért a díszítmények nagy része csak felületesen is van kidolgozva. Mindennek dacára azonban mégis imponál, de talán leginkább óriási dimenziójával fogva, ugy, hogy az ember akaratlanul is arra gondol, hogy az a nép, mely még bukása küszöbén is ilyet tudott alkotni, mily csodásan hatalmas lehetett. Hát azután az egész összkép, a mint a félig-meddig szintén alapos régi város a még mindig szilárd külső falak közé s az egész város viszont a szépséges festői spalatói öbölbe beleilleszkedik. Ez az összkép különösen a most restaurálás alatt álló campaniléből érvényesül legteljesebben. Végül hat az egész Spalato, mireánk magyarokra, annál az emléknél fogva is, mely főleg IV. Béla királyunk révén hozzánk jut.

Mindenesetre oly hely ez, mely a szemlélőben hatást, kellemes benyomást tud kelteni.

Maga a város — habár a czégtáblák, kiírások tulajdonmóreszt olaszok, mégis inkább magán viseli már a

Gyárunk a nyers anyagok termelőivel közvetlen összeköttetésbe lépve, a fő súly arra van fektetve, hogy a nyers anyagok a legjobb minőségben és jutányos áron szerezzessék be.

Az első évi fogyasztásból tájékozást meríthettünk arra nézve, hogy a termelt áruk közül melyek örvendnek nagyobb kelendőségnek s jövőben ezek előállítására fogunk nagyobb súlyt fektetni.

A munkások első évben szerzett gyakorlata kilátást nyújt arra, hogy a munkaerő fokozottabb felhasználása mellett az áruk előállításánál tetemesebb megtakarítást érhetünk el, a mi a pénzügyi egyensúly helyreállítására szintén lényeges befolyással lesz.

A jelentésünkben előadottakból meggyőződhetik a t. Közgyűlés, hogy az első csonka év kedvezőtlen eredménye nem ok az eleséggedésre, rámutattunk az észlelt hiányokra, de egyszersmind megjelöltük azon utat, melyen haladva gyárunk fenntartását, sőt felvirágoztatását előmozdítjuk — Kimutattuk, hogy helyes vezetést, a munkaerők helyes kihasználása s a takarékoság szem előtt tartása mellett befektetett tőkénk és kifejtett fáradozásunk nem marad meddő.

A ki közgazdasági életünk újabb fejlődését figyelemmel kíséri lehetetlen, hogy ne lássa azt az óriási előhaladást, a melylyel minden téren találkozunk. — Igaz ugyan, hogy még most is csak a kezdetlegesség stádiumában vagyunk, de azért már lehet érezni egy fejlődő, egy jövődöbeli nagy gazdasági életnek első értekeit. — Államférfiaink belátták, hogy mily nagy befolyással van életre való iparvállalatok keletkezése a gazdasági élet fejlődésére. — Így részvénytársaságunkat is a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 4000 a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter ur pedig szintén 4000 korona évi segélyben részesített. Ez a legfényesebb, állami részről jövő elismerése vállalatunk létjogosultságának.

Sismondí, a kiváló nemzetgazda az első üzletévek veszteségeit a befektetések közé sorolja, nagyon helyesen.

De nem is lehet a mi első évi veszteségünket egyébnek mint befektetésnek tekinteni, mert hiszen vállalatunk szellemi vezetői az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok teljesen önzetlenül, minden díjazás nélkül szentelték idejüket és erejüket részvénytársaságunk felvirágoztatására és így az összes kiadás tisztán és egyedül a gyártmányok előállítására fordítottak, veszteségünknek mindenestire rekompensációját találjuk azokban a tapasztalatokban és tanulságokban, a melyeket szereztünk és a melyeket majd jövőben részvénytársaságunk érdekében érvényesíteni fogunk.

Igy bizavást remélhetjük, hogy első üzletévi veszteségünk csak befektetés leend, és hogy a jövő évek eredménye a mostaninál jóval kedvezőbb leend.

Erre nézve különben nem csak reményeségünk, hanem biztos alapunk is van. Boczko Dániel igazgatósági tag ur ugyanis, aki mint az ország egyik legnagyobb iparvállalatának a Rimamurány-Salgótarjáni vasmű részvénytársaság sok éven keresztül vezérférfia, ezen a téren kiváló szaktekinély — nagy gondal és fáradsággal elkészítette vállalatunk jelen üzletévi költségelőrányszatát. Ezen feltétlenül megbízható munkálat adatai szerint még a mostani kedvezőtlen viszonyokat nézve is tekintetbe, részvénytársaságunk már a jövő évben nyereséggel fog dolgozni.

Hogy ezen sikeres eredményt elérhessük, mindenestire szükséges, hogy az igazgatóság minden tagja kötelessége teljes tudatában időt és fáradságot nem kímélve végezze feladatát s ezen feladatuk teljesítésében a t. Közgyűlés tagjai által hathatós támogatásban részesüljenek, mert csak az összetartás képes maradandó művet alkotni.

Még egy fontos körülményt kell a tisztelt Közgyűlés elé terjeszteni. Az eddigi alaptőkét, 200.000 koronát ugyanis a konzervgyár már igénybe vévén a villamosági osztály költségeinek fedezésére, új részvények kibocsátása válnék szükségessé, e helyett azt indítványozzuk, hogy a társulat vegyen fel a Rimaszombati Takarékpénztártól 100.000 korona 5%-os kölcsönt, továbbá kérjük, hogy

dalmát jelleget, kiváltkép Zárához hasonlítva. Az ember bárhol is, lepton nyomon nemzeti viseletben levő férfiakal, nőekkel találkozik, a mint öszvérük mellett lépegetnek, mely mélyen lehorgasztott fővel ballag, hátán czipelvén néhány zsák — persze magyar — lisztet, a tartomány belseje felé.

A forgalom elég élénk, kocsis azonban — főleg hintó — ritkaságszámba megy.

Mikor ott jártam, éppen remek szép verőfényes meleg nap volt. Azt hiszem, a hány kis gyerek csak akad Spalatóban, ezeket akkor mind kivitték a levegőre. Legalább is én — mondhatom — régen láttam egy ilyen — aránylag mégis kisebb — helyen (összevissza 16—18 ezer lakosa lehet) ennyi kis gyereket. Valami csodálatosan kedves, vidám kinézést kölcsönzött ez az egész képmen s a legnagyobb részét nemzeti ruhába kiöltözött dadák különös — minékünk persze exotikus — öltözéke valóban festői látványt nyújtott. Mint megemlítésre méltó megfigyelést ugyanitt jegyzem meg, hogy oly egyenes tartással járó nőket, főleg fiatal leányokat, mint itt, még nem láttam sehol életben. Mintha mindenik nyársat nyelt volna. Az első néhánynál még elmosolyodik az ember s azt gondolja, mily peckes, mily feszes! De azután ugy hozzászokik, hogy szinte jól esik látni.

Előbb már több ízben említettem Salonát. Ez egyike azoknak a számos kirándulóhelyeknek, melyekben Spalato környéke bővelkedik. Szép parthi ez, s ha az ember kocsin teszi meg, 3 óra bőségesen elég az egészre.

Salona valamikor virágzó Caesar-párti római város volt, alapítása a történelem előtti időkre nyúlik vissza; ma azonban igénytelen kis helyecske. Egykor római hadi kikötő, ma tökéletes szárazföldi hely. Ah Istenem! Hisz annyi száz év alatt még tenger medre is megváltozik, ott előrenyomul, itt visszahúzódik. Salona minden érdekességét a még mindig folyó ásatások képezik. Az ut tagadhatatlanul érdekes, sőt szép. Vannak kik sok részletét Nápoly környékével hozták hasonlatba.

A mi magukat az ásatásokat illeti, ezek nem szerfelett nagyszabásúak. Pompejével természetesen össze sem hasonlíthatók még terjedelmre sem, sőt elfogulatlanul szólva, még a mi Aquincumunknak is sok tekintetben — mögötte maradnak. A maradványok közt legelső helyet foglalják el egy székesegyház romjai, tömegtelen óriási kőszarkofággal. De ezek mind be vannak zúzva. Mint

hatalmazza föl az igazgatóságot a tisztelt közgyűlés, hogy a szükség által megkívántató mértékben ugyanazon pénzügyintézetűl ugyanazon kamatláb mellett folyó számlára vegyen fel kölcsönt és a felvett kölcsönről a részvénytársaság kötelező okiratot állítson ki.

A részvények kibocsátására nézve azzal a felvilágosítással kívánunk szolgálni, hogy a részvények kibocsátásának költségkiülés szempontjából mindeidőig mellőztük, azonban a befizetett tőkétől mindenki kérhet törzskönyvi kivonatot.

Ezekben óhajtottuk a tisztelt közgyűlést a társulat viszonyaival tárgyilagosan és őszintén megismertetni és tisztelettel kérjük a felmentvény megadását, ugy a felügyelő bizottság, mint az igazgatóság részére.

Rimaszombat, 1903. június 24.

A közgyűlés ugy az igazgatóságának mint a felügyelő-bizottságnak megadta a felmentvényt és Baksay István kir. tanácsos indítványára nekik önzetlen munkásságukért elismerését fejezte ki Molnár József igazgatósági elnök szép szavakban köszönte meg a közgyűlés elismerését. Meg a megüresedett felügyelő-bizottsági tagsági helyeket töltötték be ugy, hogy újból a régi tagokat választották meg.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliten sziveskedjenek Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

Személyi hírek. Kubinyi Aladár kir. törvényeségi elnök f. hó 1-én Rozsnyóra és azután Nagyrőczére utazott a járásbíróóságok megvizsgálására. — Molnár József ügyvéd, a takarékpénztár ügyésze 3 hétre f. hó 1-én családjával együtt Siófokra utazott. — Dr. Jaskó Pál fővárosi keresetki fiatal ügyvéd, több napra szülői látogatására városunkba érkezett. — *Instütörisz* Endre városi ügyész f. hó 4-én szintén üdülés céljából Stóoszra utazik. — *Egressy* Dániel az agyagipar tanműhely főnöke pár hétre Buda-pestre rendeltetett be.

Választaok. A rozsnyói ág. ev. főgymnasium iskola tanácsa és pártfogósága június 24-én tartotta meg három évenkénti választó nagygyűlést, mely alkalommal az intézet felügyelőjévé dr. Pósch Dezsőt, igazgatójává pedig Oravecz Mihályt választották meg.

László napja. Június hó 27-én Bornemisza László alispánt, Mariássy László árvaszéki h. elnököt és dr. Kovács László polgármestert sokan keresték fel, hogy névnapjuk alkalmából meggratulálják. Mi -z uton kívánunk nekik állandó boldogságot.

Választás. Pósa Péter főgimnáziumunk volt jeles növendéke a sárospataki főiskolához tanárrá választott meg. Gratulálunk.

Kirendelés. Hubay Kálmán végzett teológust — Nagy Pál gömőri ref. esperes Alsószuha községbe — helyettes lelkészül rendelte ki.

Érettségi vizsgálatok. Főgimnáziumunkban az érettségi vizsgálatok június 22-től 26-ik tartottak. A vizsgáló bizottság elnöke Czinke István ref. lelkész volt, a kormányt pedig Szócs Farkas akadémiai igazgató képviselte. Összesen 59 ifjú állott vizsgálatra, kik közül jeles eredménnyel a felsőbb tudományok hallgatására érettnak nyilvánítottak 6, (Fülöp Kálmán, Joanovics Mihály, Molnár József, Schlesinger Nandor, Bertha István és Hanesz Gusztáv), jól érettek 8 és egyszerűen érettek 31, összesen 45. Két hónapra visszavetett 12, egy évre 2, összesen 14. Ez eredmény a tenálló viszonyok között elég kedvezőnek

már említettem, Salonát annak idején az avarok pusztították el, s ugyancsak ők voltak, kik ekkor ezt a székesegyházat is feldúlták s a sírokat feltörve, elhordták mindent ami csak azokban értékes és elvihető volt.

Más ily nagyszabású lelet itt ezután nem is igen van. Az amphitheatr — mert hát lehetne-e elképzelni római ásatást amphitheatrunk nélkül? — elég kicsiny s a hatást és az illúziót nagyon rontja nála, hogy a porondon, melyet a „Quo Vadis?” hatása alatt keresztény martírokkal, vértől ittas fenevadakkal, vagy legalább is küzdő gladiátorokkal volnánk hajlandók — persze gondolatban — benépesítve látni, ma — óh! micsoda sívár próza! — ma veteményes kert van!

A többi romok — várfalak, kapuk, épületek, vízvezetékek stb. maradványai, magamfélé laikusok, ki az építészethez édeskeveset, az archeológiához meg pláne semmit sem ért, nem érdekelhetnek különösen. Legjobban megragadott még a Nekropole mozaik padozata, mely különben egyike a legszebb mozaik munkáknak, melyeket bárhol eddig találtak. Teljesen ép még. Hogy védve legyen, finom fővennyel van beszórvva, melyet mindég akkor sepergetnek le róla, ha idegen felkeresi, s utánna nyomban befedik ismét.

A székesegyház romjai mellett épült az ör lakóháza, mely egyuttal kisebbszérű muzeum is, vagy mondjuk inkább gyűjtemény, mert az értékesebb leletek a spalatói archeológiai muzeumban vannak elhelyezve.

A ház egészen stilszerű. Még butorzata is az ásatások alkalmával talált tárgyakból készült. Ha egy nagy kőszarkofág, ma mint diván szolgál, amott egy másik, feltördítva mint asztal áll használatban, az oszlopfejeket vagy más kötömbök pedig mint ülőkék szerepelnek. Az egész ekként természetesen valami furesa, mesterkelt benyomást kelt, de azért semmiesetre sem érdektelen. Mint sajátságos körülményt itt emlitem meg, hogy ugyancsak e házból amatőrfényképezés részére teljesen felszerelt sötétkamra áll rendelkezésre.

Késő délután volt, a mire Spalatoba visszaérkeztem. Az égbőlton tenyernyi felhő sem látszott. A nap tündöklő fényvel azonban erejefogyottan világított. Az idő kellemesen langyos volt, s nem volt érezhető a legkisebb szellő sem.

Daczára az egésznap lőtás-futásnak, sétálni indultam. Spalatótól — őszintén szólva — nem vártam szer-

mondható. A két hónapra visszavetettek javítóvizsgálata szeptember 1-én lesz Miskolcon.

Uj megállóhely. „Rozsnyó város“ lesz a neve a Rozsnyó és Betlér vasúti állomásai között a 27. sz. órhzánál újonnan létesített feltétele megállóhelynek, mely f. évi július hó 1-én a 8111. sz. vonattal adatott át a közforgalomnak.

Tíz éves találkozó. Mult számunkban ily cím alatt közöltük, hogy a helybeli egy. prot. főgimnáziumban 1893-ban érettségizett ifjaknak június hó 24-én lett volna a tízéves találkozójuk, azonban erre az ünnepélyes alkalomra csak egy ifju jelentkezett. A mint most illetékes helyről értesülünk, nem egy, hanem három ifju találkozt. Különben, hogy a tízéves találkozó nem sikerült, annak nem az érdekelték részvétele volt az oka, hanem az a sajnálatos körülmény, hogy azok, a kiknek volt osztálytársaikat össze kellett volna hívni, időközben meghaltak. Hogy a tízéves találkozó mégis megtartható legyen, a régi osztálytársak közül most Dr. Kovács László államvasúti fogalmazó Szombathelyen, Törköly László járásbírói aljegyző Nagy-Röczen és Bendik János ev. lelkész Sűveten vállalták magukra osztálytársaik hollétének kikutatását. Ez, a mint halljuk, jórésben sikerült is nekik és így a tízéves találkozó augusztus 15-20-ika közt lesz megtartva.

Egyetemi ifjak táncmulatsága. Városunk egyetemi ifjusága — mint halljuk — f. hó első felében táncmulatságot fog rendezni. Még a táncmulatság helyére és idejére nézve nem állapodtak meg derék ifjaink, de máris erősen hozzáálltak az előkészületekhez, hogy a táncmulatság minél jobban sikerüljön Reméljük is, hogy pláne most, a mikor a rendes gimnáziumi majális is elmaradt, a rendezendő táncmulatság szépen fog sikerülni.

Jegyzőválasztás Kokova nagyközség június hó 22-én töltötte be választás útján az elhalálozás folytán megürült jegyzői állást. Három pályázó közül a község egyhangu bizalmával eddigi helyettes jegyzőjét: Fűzi Rezsőt tüntette ki. Megható és méltányos volt az egyhangu választás, az egyhangu bizalomnak ily szép megnyilatkozása, de nem is lehetett másképp, mert az ifju jegyző rövid ott tartózkodása alatt megnyerte a község népének, közönségének szeretetét, bizalmát. A választógyűlést járásunk főszolgabírája: Máriássy Gyula vezette, ki az egyhangu választás eredményét örömmel, meglepéssel, szép beszédben hirdette ki. A délutáni órákban — more patrio — magnum áldomás volt az „Olga-fürdőben“. Felköszöntökben nem volt hiány.

Juniális A helybeli bírói kar Péter Pál napján a szabadkai erdőbe társas kirándulást rendezett s csak a késői órákban tértek vissza a legjobb hangulatban.

Tűz. Simonyi községben a mult héten kigyulladt P. Bód János istállója s leégett, biztosítva volt. Csak az ottani tűzoltóság munkájának köszönhető, hogy a tűz tovább nem terjedt.

A csizi jód-bróm fürdő r. t. közgyűlése. A csizi jód-bróm fürdő részvénytársaság június hó 29-ik napján tartotta Csizben rendezévi közgyűlést, a melyen az igazgatóság és felügyelő bizottság részére meg lett adva a felmentvény. A részvénytársaság mérlegét még a mult számunkban közöltük, most csak annyit akarunk az érdeklődők és különösen a részvényesek tudomására hozni, hogy a részvények után járó osztalékok (részvényenként 40 korona) f. hó elsejétől kezdve a rimaszombati takarékpénztárban vehetők fel.

„Leánybosszú és egyéb apróságok a való életből“ cím alatt Mihályfalvi dr. Forgón Lajos, egy kötetbe összegyűjtve kiadja elszórtan megjelent elbeszélés-, esszé- és leírászerű, többnyire humoros tartalmu szépirodalmi műveinek egy részét. Felkéri a t. közönséget, hogy könyvére előfizetni és esetleg előfizetőket gyűjteni sziveskedjenek. Az előfizetési pénzek folyó évi július hó 10-ig Pécsre, címére küldendők. A könyv július hó végéig meg fog jelenni és az előfizetőknek posta útján fog megküldeni. — Egy kötet (10 ivnyi terjedelemben) ára 2 korona. — Minden 10 gyűjtött példány után egy tiszteletpéldány jár. — Felhívjuk munkatársunk vállalkozására olvasó közönségünk figyelmét. —

felett sokat, hiszen oly keveset hall felőle az ember, s talán éppen ezért is, talontul kielégített, sőt ha lehet e szót használnom oly megnyerő, oly rokonszenves benyomást tett reám, hogy valóban sajnálkozva gondoltam arra, hogy jóformán néhány óra múlva el kell hagynom. Nehéz szívvel váltam meg tőle, s szerettem volna külön-külön bucsut venni minden pontjától.

Sétám a temető felé vitt, mely a város mellett egy földnyelven, közvetlenül a tenger partján emelkedő kis magaslaton van.

Csodálatos, megható hatást kelt ez, azzal a sok karcu, de azért hatalmas, szinte feketének látszó sötétzöld tujával, melyeket távolról, éppen nagyságuknál fogva, eleinte ciprusoknak néztem és azokkal a különös, egyegy hatalmas kölappal lefedett, kriptaszerű sírokkal, melyeknek teteje a földszínelve majdnem teljesen egyenlő magassága. A temető egyébként nagyon szépen van gondozva és rendben tartva.

6 óra volt. Kiültem a part egyik sziklájára. A nap lassan hanyatlott alá a tenger színe felé. A karcu tuják melancholikusan sötélettek mögöttem. Nem rezdült meg egy fűszál sem. A tenger is alig fodrozódott. Mély csend vett körül és a nap izzón bukott alá a láthatár szélén. Utánna nyomban hűvös fuvallam támadt a tenger felől, a temető kápolnájában megcsendült a harang, s a spalatói 665 méter hosszú hullámtörőn felgyulladt a világitótorony fénye.

Sokáig ültem ott még mindent elfeledve s gyönyörködve a csodaszép naplemente mesés színhatásaiban és a remek esti hangulatban, mely mindenünnen felém áradt.

Ki nem mondhatom mily dühös lettem, mikor ebben az eszményi — mondhatnám ünnepélyes csendben, valahol a közelben egyszerre egy számár elbőgte magát. Bucsupillantást vettem körül és siettem vissza a szállódba.

A hajónak, mellyel tovább szándékoztam utazni, 11 órákor kellett megérkeznie.

Időm tehát még volt bőségesen, csak az volt a kérdés, hogyan tudjam agyonütni?

És ekkor eszembe jutott, hogy tegnap este a kikötővel szemben valami tingli-tangli félet láttam, ki-

Előfizetést elfogad Rábelly Miklós könyv- és papirkereskedése is.

Rendőrség figyelmébe. Az éjjeli zárórákat — mint értesülünk — megint nem tartják be, különösen a Konde-fürdő áz, hol záróra egyáltalán nincsen. Az Erzsébet-téren esténként legények szoktak összejárni, a kik a sétáló-közönséget nem nagyon respectálják.

Vívótanfolyam. Szigeti Benedek Gyula, gimnáziumunk újonnan megválasztott torna- és vívótanára, július és augusztus hónapokban olasz rendszerű kardvívótanfolyamot rendez. Tandíj mindennapi lezárásért havonta 16 korona, — hetenkint háromszori lezárásért havonta 10 korona. Vívószerekről a mester gondoskodik. Városunk közönsége Szigeti Benedek Gyulát már jól ismeri egy kitünő képességéről, mint lekötelező udvarias modoráról, ezért fenti hirdetémye bővebb ajánlásunkra nem szorul. A vívótanfolyamra való felvételre jelentkezni lehet a mesternél, valamint lapunk szerkesztőségében is.

Nyári mulatság. A tornaljai járási általános ipartestület 1903 évi július hó 5-én a piac téren e czéla felépített helyiségben pénztára javára hangversenyyel egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja az ipartestület. Belépti-jegy személyenként I. hely 2 korona, II. hely 1 korona 60 fillér, mely jegyek a táncmulatságra is érvényesek. Kezdeté 7 $\frac{1}{2}$ órákor. — A hangverseny műsora: 1. „Magyar himnus.“ Éneklé a testületi dalárda. — 2. „A kis mama.“ Vigjáték egy felvonásban. Szereplők: Istók Erzsike, Makkay Imre, Litkey József, Litkey Miluska. — 3. A „Bobherczeg“ belépője zenekíséret mellett, éneklé Litkey Etelka. — 4. „Egy kedves ember.“ Monolog Gabányitól, előadja Istók Miklós. — 5. „Egy elázott galler.“ Néma képlet, személyesítői: Istók Erzsike, Litkey Etelka, Litkey Miluska, Palaso Ilonka, Frank Irma, Litkey György, Litkey József, Istók Miklós. — 6. „Szózat.“ Éneklé a testületi dalárda

Nyilvános elszámolás

a rimaszombati polgári olvasókör által folyó évi június hó 1-én diszasszólya felavatása alkalmából rendezett ünnepélyen befolyt adományokról:

a) Zászlószögek megváltása czimén adományozott: 100 koronát: Polgári olvasóköri temetkezési egyesület, Általános temetkezési egyesület

50 koronát: Molnár József, Gömörvármegyei közönsége, Farkas Ábrám

30 koronát: Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Gömörvármegyei közművelődési egyesület.

25 koronát: Rimaszombati izr. hitközség.

20 koronát: Kubinyi Bertalané, Dr. Löcherer Tamásné, Pitta Lipótné, Samarjay Jánosné, Rimaszombati város közönsége, Rimaszombati Casinó, Rimaszombati ált. ipartestület, Rimaszombati takarékpénztár, Gömörvármegyei nép- és iparbank, Dr. Bernát István, Farkas Zoltán, Hámos László, Boezkö Daniel, Rimaszombati ker. betegsegélyező pénztár

15 koronát: Rábelly Miklós elnök, Loyseh Ödön

14 koronát: Varga Lajosné, Varga Lajos alelnök

11 kor. 71 fillért: Schmiedt Bernát. (10 márká)

11 kor. 20 fillért: Dr. Lichtschein Adolf (1 cs ar)

10 koronát: Dr. Kovács László, id. Badinyi Gyuláné, Beliczky Viktorné, Dr. Cziner Miksáné, Jurasko Jakabné, Dr. Krausz Gyuláné, Dr. Rárossy Gyuláné, Rónay Gyuláné, Dr. Zehery Istvánné, Ev. ref. egyház, Ág. ev. egyház, Rimaszombati kath. olvasó egyesület, Varmegyei közkórház, Egyesült prot. főgimnázium, Rimaszombati izr. nőegylet, Rimaszombati és vidéke nőegylete, Kereskedelmi testület, Államépítészeti hivatal, Rimaszombati kir. törvényeszkék, Rimaszombati m. kir. földmivesiskola, Bornemisza László, Baksay István kir. tanácsos, Jurasko Jakab, Váry János, Rónay Gyula penztárnok, Dr. Cziner Miksa ügyész, id. Badinyi Gyula, Bornemisza Elemér, Baksay József, Dr. Bleyer Leó, Draskoczky László, Fekete Pál, Dr. Glauf Pál, Haas Salamon, Králik Béla, Dr. Krausz Gyula, özv. Káposztás Józsefné, Loyseh Ödön, Mindszenty Kálmán, Prihradny-Hevessy Mara, Dr. Rá-

megyek ide, s itt majd csak eltöltöm valahogy a még hátralevő időt.

9 óra után utnak is indultam.

Hát bizony afféle lebujs volt ez csak, valami kezdetleges színpaddal s még kezdetlegesebb díszletekkel. A zenekart egy agyonkottatott zongora képviselte.

A publikum eléggé vegyes volt. 2—3 idegen, kik szintén a bajóval szándékoztak tovább utazni, 1—2 helybeli fiatal katonatiszt. — mi voltunk az intelligencia. A közönség többi részét azután néhány közkatona, pénzügyőr, kikötői munkások, hordárok stb. tették ki. Beléptidij nem volt.

A szereplő „énekesnők“ darabjaik után csak egy színpadi ruhában, tányérral járták végig az asztalokat.

Figyeltem, mennyit szedhetnek össze így, egy-egy darab után? Hát bizony abba a tányérba csak krajezárók potyogtak, ezek is soványan, úgy hogy egy-egy ily körüljárás alkalmával alig vehetett be többet az illető, mint 10—12 krajezárót.

Ez alatt az előadás persze szünetelt.

Volt valami elszomorító, elkedvetlenítő ebben a látványban, a mikor az az elhervadt szépségű, rövid szoknyás, kifestett leány, hamis ékszerivel s dekoltált ruhája felett kopott kis utcai gallérkájában tányérral végig járta az asztalokat, sóvár szemekkel nézve a jóformán odadobott fillérekre. Szinte látszott rajta, hogy szeretne odajönni mihozánk, ott talán kapna 10 filléresket is, sőt lehet, hogy 20 filléres is kerülne közbé; de hát oda menni nem szabad. Azok az urak megváltották magukat a tányérozás alól, egyenkint 30 krajezáróért.

S azután ha rákerült a sor ismét, — mert mindössze vagy 3 szereplő volt összesen — megint kiállt a színpadra, s kaczerködve elénekelt — mondjuk úgy elszikoltzott — egy-egy szellemtelen olasz dalt s aztán elindult újra tányérozni.

A „Gödöllő“ megjelent a kikötő bejáratánál. Mély bangu sipja hosszasan tutúlt s pár pillanat alatt majdnem kiürült az egész helyiség.

Pont éjfél volt, mikor a hajó a hűvös, esillagos, tiszta éjszakában ismét nekivágott a tengernek, le Gravosa felé.

róssy Gyula, Soós Ferencz építész, K. Szabó József, Tóth Béla, Ujlaky Ilona, Dr. Zehery István, Zsuffa Kálmán, Lengyel Erzsike, Szalóczy Ilona, Fülep Margit

9 koronát: Gábris Barnabás

8 koronát: Istók Józsefné, Istók József háznagy, Lukács Géza, Szomolnokny Antal

7 kor. 50 fillért: Schulhof Pálné, Schulhof Pál

7 koronát: Szabó József mészáros, Szabó Józsefné, Varga Etelka és Maresa

6 koronát: Stolez Zsigmondné, Szabó Istvánné, Szakall Istvánné, Polgári leányiskola, Első ipartársulati temetk. egyeslet, Csizmadia temetk. egyeslet, Eszényi Gyula, Dr. Kármán Aladár, Kathona Géza, Matécska János, ifj. Rábelly Miklós, Reinitz Zsigmond, Szontagh Károly Szabó József tdkönyvvezető, id. Varga István, Weisz Dávid Szakall Lenke, Kubinyi Klemma, Pékh Ilona, Óbecsei polgári segélyszövetkezet

5 koronát: Csernay Dánielné, Czinke Istvánné, Kern Adolfné, Kohuth Lajosné, Konyha Béláné, László Jánosné, Lokszinsky Endréné, Róm. kath. egyház, Várm. közművelődési egyeslet rimaszombati köre, Ipariskolai felügyelő bizottság, Állami elemi iskola, M. kir. erdőgondnokság, Rimaszombati Gazdakör, Gömör Kishont szerk., Conserv-gyár r. t., Dr. Veres Samu, Csernay Dániel jegyző, Bodor László jegyző, Dr. Baksay Dezső, Czinke István, Csapó Lajos, id. Csapó János, Dickman László, Engel Adolf, Enyedi Miksa, ifj. Homolya Samu, Holländer Lajos, Kohuth Lajos, Kovács István, Konyha Béla, Koreny Pál, Konez Károly, Kukla István festő, László János, Lévy Izsó, Lukovicsky Emil, Nagy Sámuel, özv. Nagy Ferenczné, Pongó Lajos, P-sztor András, ifj. Sütő István, Schweitzer Dávid, M. Sipos Béla, Varga János, Vozáry Samuel, Klauzer Anna, Pongrácz Helén, Rábelly Etelka, Szabó Lenke, Szabó Malvin, Beliczky Böske Gregor Sárka, Rentka Karola, Ruttkay Giza (Özd), Koreny Ilonka, Kern Rezső, Loysch Inta, Lengyel Ilonka Bérczy Kálmán, Lakatos Anna, Jugan Gusztáv, Dr. Törköly József, Bodor István, Törköly József

4 koronát: Benyó Lászlóné, ifj. Gasko Jánosné, Matolesy Pálné, Gömörmegyei takaré- és hitelbank r. t., Benyó Béla, Böhm János, Batta György, Barányi György, Barányi Gusztáv, Czokó János, Fülöp Béla, Facsinay József, Geduly Géza, Görösös József, Horváth Albert, Hekseh Bertalan, Horváth György, Jady Ferencz, Kmetthy Károly, Kemény Bertalan, Kollányi László, Kathona Kálmán tanító, Kovács János, Kovács Gyula, Komáromy Géza, Lefkovies Ferencz, Leeső Andor, Lojko Lajos, Miskolczy Lajos, Matolesy Pál, Molnár Pál, Pokorny Victor, Palkovacs István, Soós László, Schvalm Nándor, Dr. Stern Jakab, Sulik Andor, Spuriusz József, id. Szlavy Frigyes, Szabó József adópenzt., Szabó István, Tomay Alajos, Táborny Károly, Tuba Bálint, Timkó Mihály, Uthy Antal, Vall József, Pásztor Gyula, Dániel Juliska, Pilis Mariska, Stolez Lenke, Szelecsényi Ilona, Szöllösi Erzsike, Szöllösi Juliska, Bolka Ilona, Dvorszky Ilona, Einhorn Ilonka, Eszényi Ida, Istók Borsus és Lenke, Jakovetz Ilonka, Liptay Mariska, Palkovacs Erzsébet, Róth Lenke, id. Varga Juliska, Varga Ilonka, Szelezky Árpád, Janik Mártha, Lovass Árpád, Volko Victor, Máriássy István, Jakovetz Lajos

3 koronát: Jozsa Ignác, Egressy Dániel, Reisz József, Motyovszky Pál, Berez Erzsébet, Kovács Zsigmond, Benyó József, Páll Juliska, Rakottay Lajos, Fülöp József, Fülöp Mariska, Ibo Juliska, Benyó László, Benyó Gizella, Perez Béla, Báthory László, özv. Báthory Istvánné, Markovics Mariska, Szabó Erzsike, Szabó Margit, Kosiner Vilmos, Kosiner Bella, Horváth Jenő, Horváth Ilonka, Csintalan János, Kalla Mihályné, Kalla Géza, Stehlnszky Ignác, Stehlnszky Aranka, Rischányi Gyula, Páll Sándor, Volko Vili, Kerenko Mariska, Dorca László, ifj. Bodon József, Perez József, Vágner Kálmán, ifj. Bábás József, Majorossy Rezső, Kovács Ferencz, Rábelly Károly, id. Balázs József, Illés Ilona, Baroa Imre, Herman Vilmos, Szilvásy Szabó József, Molnár Ferencz, Mares Gyula, Tóth Eszter, Pongó Zsigmond, Szabó Teréz, Tarjányi János, Szücs Sarolta és Edith, Nyisztor Antal, Mispál István, ifj. Hollóssy József

2 koronát: M. kir. államvasúti főnökség, Bód Imre, ifj. Bikky István, Borsos Sándor, Broezko József, Bombik György, Balázs József esizmadia, Bucz János, id. Bábás József, ifj. Csordás János, Cseh János, Cseh István, ifj. Csapó János, ifj. Csapó József timár, özv. Csapó Józsefné, Csolti Pál, Csordás István, Dobránszky János, Danyi István, Franciszti István, ifj. Gasko János, Hruska Rezső, Hagelbauer György, Ivanyik György, Jeszenszky Soma, Jakabfalvy Béla, Janeso Sámuel, Kollóssy István, Kohn Adolf, ifj. Kovács László, Kristovics János, Kamogya Gyula, Kozsehuba Lajos, Kovács József asztalos, Kovács János, Kerekes István, Kocsis Géza, özv. Knöpfel Victorné, Káposztás László, Kovács József tanácsos, özv. Konyha Kálmánné, Káposztás Lajos, Kovács András, Kovács Dániel, Kovács Péter, Kandra János, Kovács József, Lubik Károly, Lévy József, Loffay Lajos, Leeső István, Lipták Endre, Lengyel István, Lénárd Sándor, ifj. Lengyel Pál, özv. Magyar Lászlóné, ifj. Molnár Ferencz, Magyar Pál, Máté Károly, Nagy Mihály, Orbán István, Paulovics Béla, Pólos Mihály, Pecsők János, Pósa Dániel, id. Runyay József, Reif Emil, Rakottay Danó, Rakottay József, Susztek József, ifj. Simon János timár, legifj. Simon János, Siroky Gergely, Sajabó György, Schloss Lajos, özv. Szlancsik Jánosné, Széplaky Lajos, Szücs László, Sztyártó Gyula, Szoyka Pál, Tóth Péter, Tarjányi Béla Tóth István szabó, Takács László, ifj. Turóczy János, ifj. Ubrin János, Viczián János, Vámosy Sándor, Vigh József, Varga Imre, Vincze Zsigmond, ifj. Varga István, özv. Smegner Károlyné, Asztalos Mariska Baffy Erzsike, Balázs Jolán, Banczik Julianna, Banyák Maresa, Csizy Juliska, Csizy Gizella, Gábris Malvin, Gábris Ilona Gábris Giza, Györy Jolán, Györy Juliska, Hegedüs Margit, Horváth Ilonka, Horváth Juliska, Horváth Sári, Hagelbauer Mártha, Hagelbauer Matild, Halasi Julia Hennyey Katalin, Jávorszky Ilona, Kalas Margit, Káposztás Juliska, Káposztás Erzsike, Káposztás Mariska, Kiss Juliska, Kollár Irma, Koós Zsuzsika, Kovács Emma, Kovács Maresa, Kovács Anna, Kovács Jolán, Kovács Irma, id. Kovács Irma, Kovács Panna, Kozlay Anna Kozlay Erzsike, Leeső Margit, Leicht Aranka, Lénárd Ilonka, Lenkey Margit, Loffay Erzsike, Loffay Terike, Majoros Mariska, Molnár Erzsébet, id. Molnár Erzsébet, Molnár Erzsike, Molnár Margit, Murányi Maresa, Murányi Erzsike, Nagy Anna,

Haszonbérbe adatik

folyó évi október hó 1-étől pelsőz murányi vonalon nagyrozezi állomástól $\frac{3}{4}$ órányira, Hisnyóvíz állomástól $\frac{1}{4}$ órányira, **Lubenik** és **Fekete-Lehota** községekben fekvő tagosított birtok 1600 □ öles 175 hold 908 □ öl és pedig:

10¹/₁₆₀₀ katas. hold belsőség.

94²⁴⁶/₂₄₆ katas. hold szántóföld.

33⁹²⁴/₉₂₄ katas. hold rét.

46¹³³⁷/₁₃₃₇ katas. hold legelő, eselédlakka és istállók-
kal ellátva, évi 1100 koronaért és adó; bővebb felvilá-
gosítással szolgál és a feltételek is megtehető:

Coburg hercegi Intézőség
Dereken, u. p. Harkács. (Gömörmege)

Hirdetmény.

4836 sz. — A m. kir. igazságügyminiszter 1903 évi január hó 21-én 1495. I. M. 1903. I. szám alatt elrendelte, hogy a rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Klenócz** nagyközség telekjegyzőkönyveibe fölvetett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése fogantatott.

E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1903. évi augusztus hó 11-én** fog kezdődni

Ennélfogva felhívattak:

1. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztést igazoló okirataikat mutassák fel;

2. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t. cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedési kedvezményétől is elesnek és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Rimaszombat, 1903 évi június hó 11-én.

1-3

Pongrácz, kir. törvszéki bír.

Eladó birtok.

Gömörmege **Gicze község** határában, vasuti állomás 213 kat hold szántó és legelő, 28 kat. hold rét I. osztályú, 128 kat. hold erdő, urasági lakház (kastély), melléképületek, $4\frac{1}{2}$ kat. hold belsőség és kert, tehermentes, szabadkézből eladó. — Beesérték 80000 korona, az urasági lakház: nyaraló esetleg sanatóriumnak is alkalmas, beltelek s kert birtok nélkül is eladó, becsértéke 16000 korona.

Értekezhetni a tulajdonos „**Jolsvai takarékpénztár**” irodájában.

Jolsva, 1903. június hó 8-án.

Hoffmann Miksa s. k.,
takarékpénztári vezérigazgató.

4-5

Hirdetmény.

4543 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Dósa József** végrehajthatónak **Péter József** végrehajthatást szenvedő elleni 45 korona 60 fillér s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajthatási árverést az 1881 évi LX t. cz. 144. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Balogfala községben fekvő s a balogfali 8 számú telekjegyzőkönyvben A. 3-22. sorsz. alatt foglalt egy egész urbéri külbirtokból a B. 5-8. 11 alatti Péter Józsefet $\frac{1}{8}$ ad (egynyolcad) részben megillető jutalékára 344 korona; és

a balogfali 167. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1 sor 6 brzi szám alatt foglalt beltelekből, azon épült 34 szám alatti házból — és egy egész urbéri telek után járó urbéri erdő, legelő illetményből a B. 3 alatti Péter József kiskorut $\frac{3}{24}$ -ed (háromhuszonnégyed) részben megillető jutalékára 340 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelhetik s annak megtartására határnapul **1903-ik évi július hó 10-ik** napjának délelőtti 10 óráját Balogfala községébe, a községi bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is el fognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 34 korona 40 fillér és 34 koronát készpénzben vagy az 1882-ik évi 60-ik törvényezikk 42-ik §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881 évi 60. t. cz. 170. § a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1903. június hó 8-ik napján.

Pongrácz, kir. tszéki bír.

Pályázati hirdetmény.

1265. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. városnál lemondás folytán megüresedett s 1400 kor. évi fizetéssel javadalmazott

számtanácsosi állásra

pályázat nyitattik.

Felhívattak azért mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket folyó év **július hó 15-ének** délutáni 5 órájáig a polgármesteri hivatalhoz adják be.

Megjegyzendő, hogy a megválasztott számtanácsos évi fizetésével egyenlő óvadékot is köteles letenni s hogy a mértékhatékosító képesítést megszerezni tartozik.

Rimaszombat, 1903. július 1.

Dr. Kovács, polgármester.

Gyümölcstermelők!

A rimaszombati konzervgyár részvénytársaság felhívja a gyümölcstermelőket, hogy ugy tavaszi, mint nyári és őszi gyümölcs termékeikről — az egyes fajok és azok mennyiségének megjelölése mellett — eladási ajánlataikkal közvetlenül a konzervgyárhoz forduljanak. Ez időszertint főleg **nagy, keményhúsú és fehér sziv alaku cseresznyék** volnának keresette.

7-8

Lóversenyek

Tátra-Lomniczon

1903. július 2., 3., 5. és 6-án.

A „Magyar Lovaregylet” által rendezve, kezdetük **mindig délután 3 óra 10 perczkor.**

A versenyterre a következő vonatok közlekednek az ösz-szes közbeeső állomások érintés vel:

Oda:

Tátra-Lomniczról	indul 1 óra 20 p.	2 óra 20 p.	2 óra 35 p.
Versenyterre	érkezik 1 óra 40 p.	2 óra 40 p.	2 óra 55 p.
Poprad-Felkáról	indul 1 óra 18 p.	— óra — p.	2 óra 10 p.
Versenyterre	érkezik 1 óra 40 p.	— óra — p.	2 óra 34 p.
Kassáról	indul 08 óra 04 perczkor.		
Poprad-Felkára	érkezik 11 óra 22 perczkor.		

Vissza:

Versenyterről	indul 5 óra 27 p.	5 óra 37 p.	6 óra 30 p.
Tátra-Lomniczra	érkezik 5 óra 46 p.	5 óra 56 p.	6 óra 50 p.
Versenyterről	indul 5 óra 45 p.	6 óra 15 p.	8 óra 45 p.
Poprad-Felkára	érkezik 6 óra 07 p.	6 óra 37 p.	9 óra 20 p.
Poprad-Felkáról	indul 08 óra 15 perczkor.		
Kassára	érkezik 11 óra 15 perczkor.		

Július 4-én társas kirándulás a lomniczi csucsra.

Helyárak a versenyterre: I-ső hely 6 korona, II-ik hely 2 korona, III-ik hely 40 fillér.

A Kassáról Poprad-Felkára és vissza, nemkülönb Eperjesről Poprad-Felkára és vissza szóló, ünnep- és vasárnapokon érvényes kedvezményes jegyek a versenynapokon is kiadatnak és pedig: Kassa—Poprad-Felka . . . II. oszt. 6 korona, III. oszt. 4 korona Eperjes—Poprad-Felka . . . II. oszt. 6 korona, III. oszt. 4 korona. Jegyek kaphatók Tátra-Lomniczon, Kuzmann Gyula bazárjában és a versenynapokon Tátra-Lomniczon, a versenyterren — Restaurációk az I. és II-ik helyen, szintugy totalisateurok, bockmaker és katonazene. 2-2

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 11. szám.

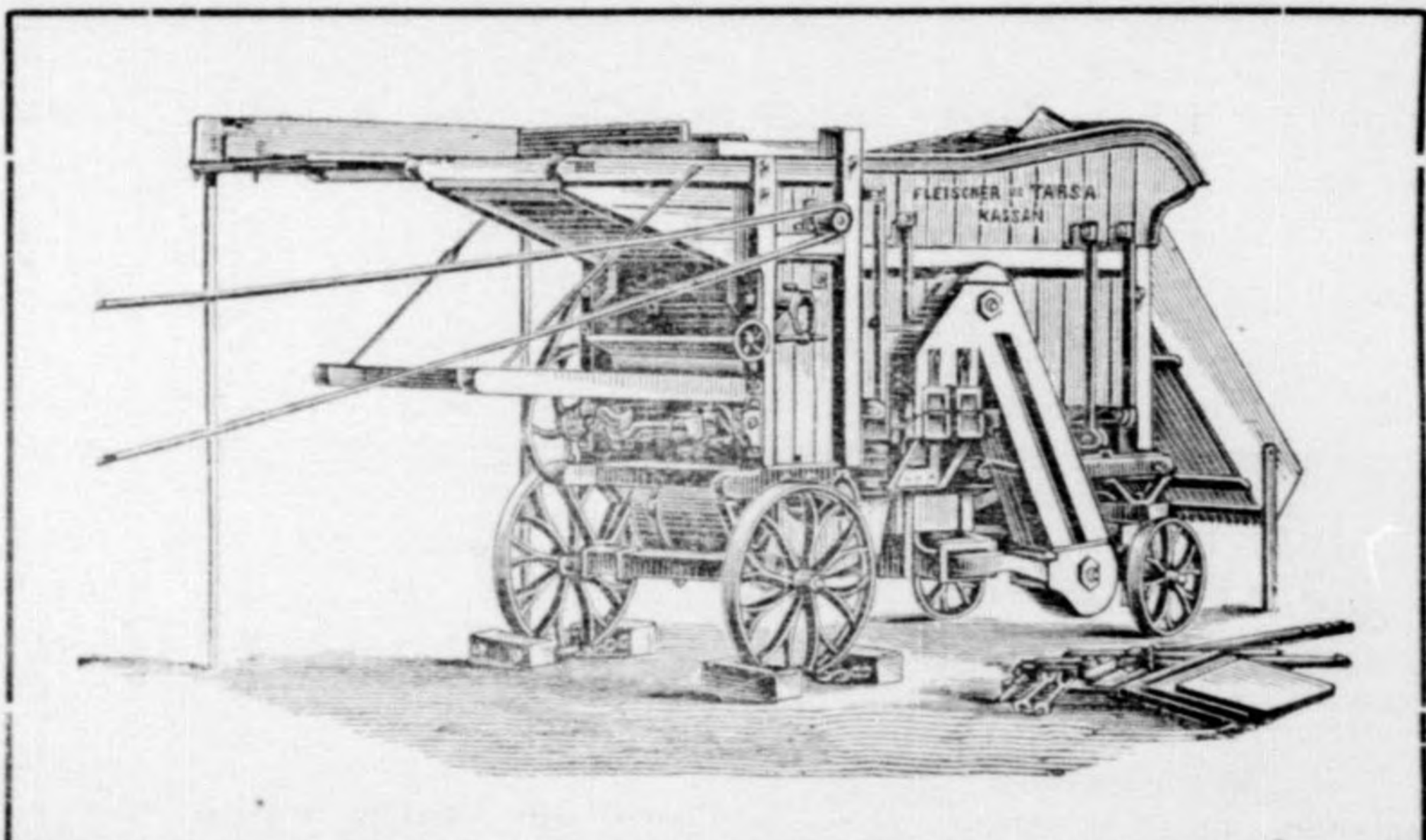
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezelszerűen s gondosan gyártott jobbirnevű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cseplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra

Kézi cseplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarözi készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostait** továbbá mindenemű **szivattyukat, gőzgepeket** és **gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, m. p.: **Henze-főzők, kavaró készülékek, malata- és burgonya-zúzókat, malomberendezéseket** stb.

3-6

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk állandóan. **Gazdasági gépeink képes, valamint öntődenk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük**

Községi, körjegyzői, főszolgabirói, egyházi és ügyvédi

NYOMTATVÁNYOK

nagy raktára:

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedése Rimaszombat (Deák Ferencz-u. 8.)